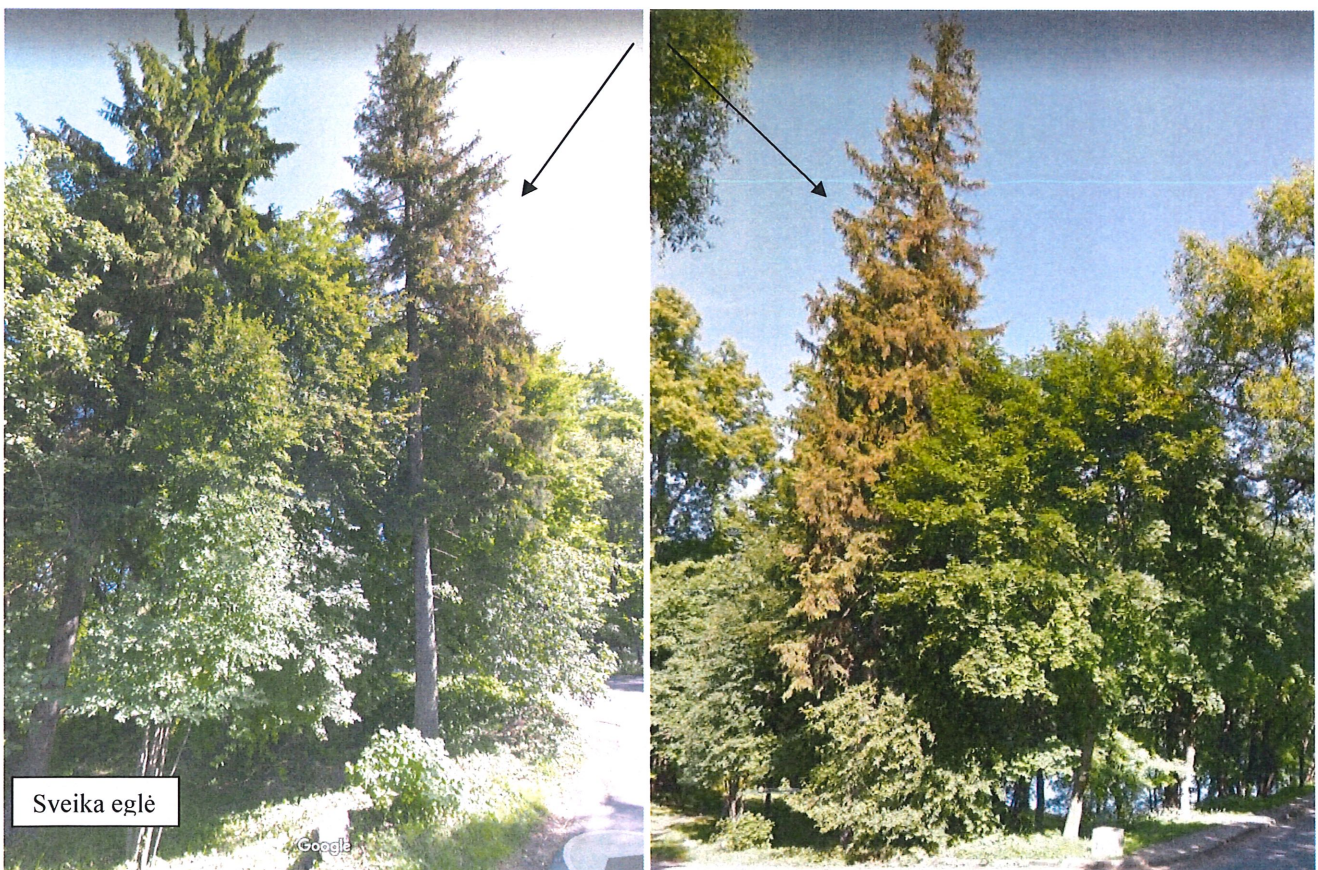

ŽELDINIŲ TVARKYMO PROJEKTAS (ESAMA BŪKLĖ, PROBLEMA, SIŪLOMI SPRENDIMAI)

Inventorizavus gatvės, nuo valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 4729 (*Lentvaris – Kariotiškės – Raudonė I*), pradžioje, Lentvario mieste, augusius medžius bei įvertinus esamą situaciją natūroje, konstatuota, kad minėtoje gatvės pradžioje auga 25 m aukščio, 43 cm skersmens dygioji eglė bei 14 m aukščio, 40 cm skersmens paprastasis klevas.

Dygiosios eglės būklė patenkinama, nes dėl amžiaus (~100 metų) bei pablogintų augimo sąlygų (*iki 1/3 galimų šaknų neabejotinai buvo pažeistos tiesiant ESO 10 kV požeminę elektros liniją bei vidutinio slėgio skirstomąjį dujų vamzdyną bei negalėjo laisvai plisti ir dėl gatvės*) visoje lajoje gausu sausų smulkiųjų šakelių (*tai ne natūralus nusivalymas nuo šakų*), pastebima defoliacija. Dėl aukščiau išvardintų priežasčių medžio išvaizda estetiškai menkavertė (1 pav.).

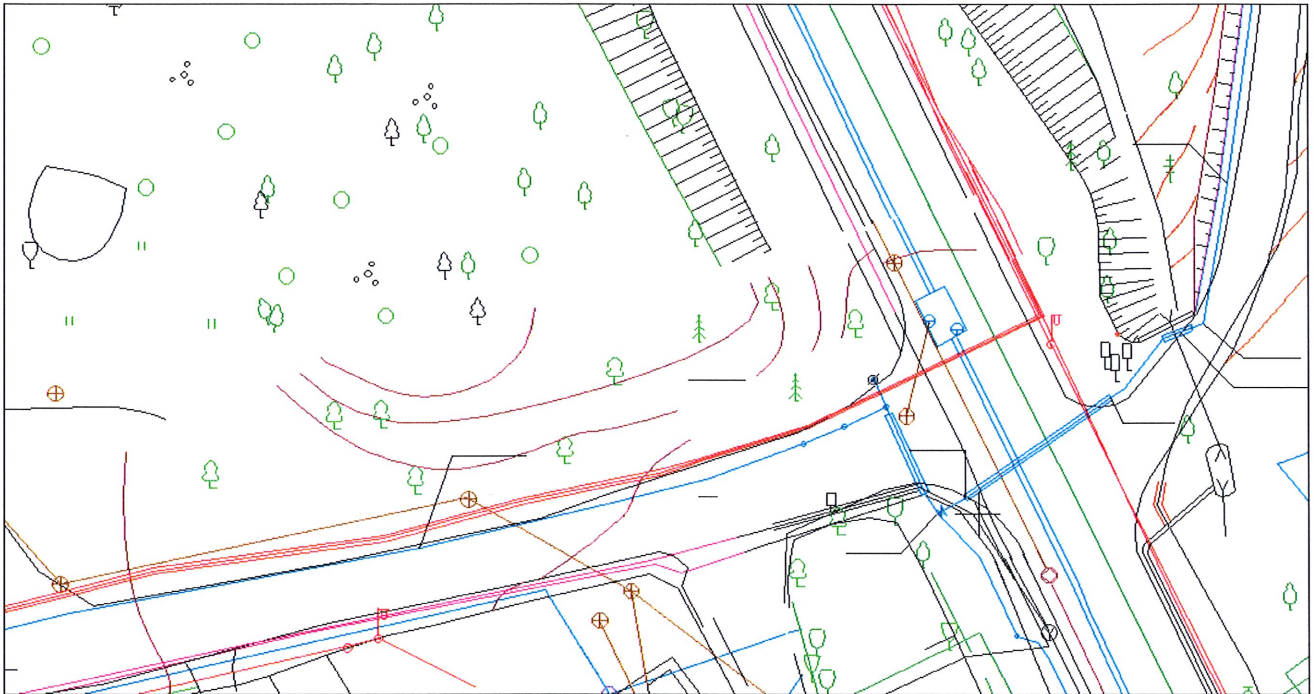

1 pav. Dėl džiūstančių ir sausų šakelių eglės laja ne žalios, o rusvos spalvos. Kairėje matoma sveika eglė (https://www.google.com/maps/@54.655787,25.0442244,3a,90y,34.05h,113.42t/data=!3m6!1e1!3m4!1snMpXyX2r3kY8VuJOH_CnA!2e0!7i13312!8i6656)

Būtina pastebėti, kad dėl palyginus didelio medžio aukščio, nepilnaverčių (*pakirstų*) šaknų bei lokalizacijos vietos, medis kasmet kels vis didesnę potencialų pavojų abiem gatvėmis praeinantiems ir pravažiuojantiems žmonėms.

Siekiant sudaryti saugias eismo sąlygas, pagal „Specialiųjų žemės ir miškų naudojimo sąlygų“ 3.1.3 punktą rajoniniams keliams nustatyta 20 m apsaugos zona nuo kelio briaunų. Šioje zonoje, pagal „Specialiųjų žemės ir miškų naudojimo sąlygų“ 7 punktą „medžiai, jų grupės ir krūmai, augantys ne miško žemėje, nukertami ar kitaip pertvarkomi nustatyta tvarka savivaldybės institucijai išdavus leidimą“.

Už 1,8 m į pietus nuo eglės yra 10 kV požeminė elektros linija, o už 2,8 m - vidutinio slėgio skirstomasis dujų vamzdynas. Už 3 m į rytus nuo klevo yra ryšių (telefono) požeminė trasa (2 pav.).

2 pav. Eglės ir klevo lokalizacijos vietos el.linijos, dujų vamzdyno, ryšių trasos ir gatvių atžvilgiu

Kadangi minėti medžiai patenka į Kultūros paveldo - Lentvario dvaro sodybos (kodas 15949) - teritoriją, vadovaujantis „Saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašu“ Trakų r. savivaldybė turėjo pateikti prašymą Kultūros paveldo departamentui išduoti leidimą saugotinų medžių ir krūmų kirtimo (...) darbams, kas ir buvo padaryta (2018-09-04, Reg.Nr.IV-1893).

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus skyrius 2018-09-20 rašte Nr. (12.48-V)2V-1872 neprieštaravo saugotinų medžių ir krūmų kirtimo darbams, tačiau 2018-10-18 rašte Nr. (12.48.-V)2V-2081 savo sprendimą pakeitė ir nurodė, kad būtina pateikti Želdinių tvarkymo projektą, kadangi „planuojami medžių kirtimo darbai (...) galimai pažeidžia Lentvario dvaro sodybos (kodas 15949) vertingąsias savybes (saugoma P įvažiavimo į dvaro sodybą lapuočių medžių alėja), nustatytas nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarnybos aktu 2017-02-07, Nr. KPD-RM-831/3“.

Analizuojant esamą situaciją reikia pastebėti, kad aukščiau minėto Akto 7.1.3.6 punkte aiškiai nurodoma, kad viena iš Lentvario dvaro sodybos vertingųjų savybių yra „*P įvažiavimo į dvaro sodybą lapuočių medžių alėja (XIX a. II p. kelias ejęs pylimu į dvaro sodybą buvo apsodintas tuopomis, būklė patenkinama; 2013 m.)*“.

Tiek vykdant apžiūrą natūroje, tiek analizuojant UAB „Geokada“ toponuotrauką ir išlikusios alėjos fragmentų išsidėstymą akivaizdu, kad aukščiau minėta eglė auga ne dvaro alėjos ruože, o savaiminės kilmės (~40 metų amžiaus) klevas auga apytiksliai už 50 m nuo pylimo per ežerą bei (teorinės) alėjos pradžios, todėl šių 2 medžių pašalinimas negali įtakoti (pažeisti) Akto 7.1.3.6 punkte nurodytos dvaro sodybos vertingosios savybės – tuopų alėjos būklės ar jos estetinės vertės.

Pagal „*Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniems*“ priedo 5 punktą, šioje teritorijoje saugotini visi >12 cm skersmens vertingesni medžiai, tačiau vadovaujantis „*Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo*“ 4.16 punktu - „*auga teritorijoje, kuri numatoma naudoti (...) valstybinės reikšmės keliams, gatvėms tiesti, rekonstruoti, (...)*“ - medžiai gali būti kertami neatlygintinai, turint savivaldybės išduotą atitinkamą leidimą.

Matomai norėdami išvengti nesusipratimų, Trakų rajono savivaldybės administracijos Želdynų ir želdinių priežiūros ir kontrolės komisija, Želdynų ir želdinių būklės patikrinimo akte (2018-08-30, Nr. AP8-382) nurodė, kad klevas ir dygioji eglė yra sveiki, tačiau pagal projektą trukdo kelio įrengimui, tad leidimas bus išduodamas tik sumokėjus želdinių atstatomąją vertę paskaičiuotą pagal „*Želdinių atkuriamosios vertės įkainius*“.

Atkuriamoji vertė buvo sumokėta, nors eglei (*neatsižvelgus į realią sanitarinę būklę*) ji buvo paskaičiuota ¼ per didelė, be to, kaip jau minėta, vadovaujantis „*Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašu*“ šie medžiai iš viso galėjo būti kertami neatlygintinai.

Vadovaujantis STR 2.06.04:2014 „*Gatvės ir vietinės reikšmės keliai*“ antrojo skirsnio 77 punktu „*Gatvių ašys sankryžose turi kirstis kiek galima statesniais kampais (...)*“ ir 79 punktu „*Sankryžose turi būti užtikrintas matomumo laukas, kuriame neturi būti jokių pastovių kliūčių (...), trukdančių matomumą (statinių, medžių, krūmų ir kitų objektų)*“.

Techninio projekto rengėjo UAB „Ademo grupė“ paaiškinime nurodoma, kad „*pietinėje gatvės pusėje yra medžių, krūmų, stovi tvora, šalia gatvės paklotas ryšių kabelis bei siekiant išpildyti statybos techninį reglamentą ir parinkti ekonomiškai naudingiausią sprendinį nuspręsta, nekirsti pietinėje gatvės pusėje esančių medžių (2 beržų) ir krūmų, negriauti esamos tvoros, neiškelti esančio ryšių kabelio, o techniniame projekte numatyta „sustatinti“ minėtą sankryžą*“.

Atsižvelgiant į aukščiau išvardintas teisinių aktų nuostatas, medžių lokalizacijos vietas, būklę, svarbą kultūros paveldui bei vykdomus gatvės tvarkymo ir tiesinimo darbus, dygiają eglę ir paprastąjį klevą tikslinga pašalinti, juolab, kad jų atkuriamoji vertė (*nors nebuvo privaloma*) jau yra sumokėta.

Vadovaujantis LR Želdynų įstatymo 16 straipsniu šis želdinių tvarkymo projektas turi būti viešai pateikiamas visuomenei, kadangi 2016-03-09 viešo susirinkimo metu buvo pateikta nepilna informacija.

LR Aplinkos ministerijos želdinių būklės ekspertas

želdynų ir želdinių inventorizavimo klausimais

dr. Julius Bačkaitis

868039222

zeldiniai1@gmail.com

ŽELDINIŲ TVARKYMO PROJEKTO VIEŠOJO SVARSTYMO PROTOKOLAS

2019 m. kovo 4 d.

Lentvaris

Dalyvavo:

iš projekto užsakovo pusės – Trakų rajono savivaldybės administracijos strateginio planavimo ir investicijų skyriaus specialistė Donata Nedvecka, Lentvario seniūnijos seniūnas Vytas Rukšėnas.

iš projekto vykdytojo pusės - LR Aplinkos ministerijos želdinių būklės ekspertas želdynų ir želdinių inventorizavimo klausimais dr. Julius Bačkaitis.

Dalyvių sąrašas pridedamas.

Posėdį vedė:

Posėdžio pirmininkas – Julius Bačkaitis

Posėdžio sekretorius – Donata Nedvecka

SVARSTYTA.

„Želdinių tvarkymo projektas“.

Pranešėjas - LR Aplinkos ministerijos želdinių būklės ekspertas želdynų ir želdinių inventorizavimo klausimais dr. Julius Bačkaitis.

J. Bačkaitis pristatė parengtą Želdinių tvarkymo projektą, pateikdamas informaciją viešojo svarstymo dalyviams žodine ir rašytine forma.

Pristatymo metu buvo aptarta esama situacija, kuomet įgyvendinant techninį projektą bei tiesinant į valstybinės reikšmės rajoninį kelią Nr. 4729 (*Lentvaris – Kariotiškės – Raudonė I*) įsiremiančią gatvę, pagal techninį projektą atsirado poreikis išpjauti į aukščiau minėto rajoninio kelio apsaugos zoną patenkančius medžius - 25 m aukščio, 43 cm skersmens dygiają eglę bei 14 m aukščio, 40 cm skersmens paprastąjį klevą.

Pristatymo dalyviams buvo apibūdinta esama medžių būklė ir estetinė vertė bei jų galimi pokyčiai ateityje, dėl greta jau esančių požeminių komunikacijų bei rekonstruojamos gatvės.

Pristatymo dalyviai buvo informuoti apie Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus skyriaus raštuose išsakytas abejonas, ar planuojami medžių kirtimo darbai nepažeis Lentvario dvaro sodybos (kodas 15949) vertingųjų savybių (*t. y. saugomos P įvažiavimo į dvaro sodybą lapuočių medžių alėjos*) bei Želdinių tvarkymo projekte pateiktą išaiškinimą, kad tiek vykdant apžiūrą natūroje, tiek analizuojant UAB „Geokada“ topografinę nuotrauką ir išlikusios alėjos fragmentų išsidėstymą buvo akivaizdu, kad aukščiau minėta eglė auga ne dvaro alėjos ruože, o savaiminės kilmės klevas auga apytiksliai už 50 m nuo pylimo per ežerą bei (*teorinės*) alėjos pradžios, todėl šių 2 medžių pašalinimas negali įtakoti (pažeisti) Akto 7.1.3.6 punkte nurodytos dvaro sodybos vertingosios savybės – tuopų alėjos būklės ar jos estetinės vertės.

Projekto autorius nurodė, kad pagal Želdynų įstatymo poįstatyminius aktus abu medžiai saugotini, tačiau gali būti kertami neatlygintinai, turint savivaldybės išduotą atitinkamą leidimą, tuo tarpu Trakų rajono savivaldybės administracijos Želdynų ir želdinių priežiūros ir kontrolės komisija, matomai norėdama išvengti nesusipratimų, sutiko išduoti leidimą kirtimams tik sumokėjus želdinių atstatomąją vertę paskaičiuotą pagal „*Želdinių atkuriamosios vertės įkainius*“. Atkuriamoji vertė buvo sumokėta, nors eglei (*neatsižvelgus į realią sanitarinę būklę*) ji buvo paskaičiuota netgi $\frac{1}{4}$ per didelė.

Baigdamas ekspertas dr. J. Bačkaitis pacitavo STR 2.06.04:2014 „*Gatvės ir vietinės reikšmės keliai*“ antrojo skirsnio 77 punktą ir 79 punktą, o taip pat ir Techninio projekto rengėjo UAB „Ademo grupė“ paaiškinimo dalį dėl būtinumo gatvę tiesinti, o aukščiau minėtus 2 medžius išpjauti.

Susirinkimo dalyviai, atstovaujantys aktyviąją Lentvario visuomenės dalį, aktyviai paprieštaravo dėl būtinumo šalinti abu medžius bei nurodė, kad jų nuomone, gatvė ne tiesinama, o specialiai kreivinama, o be to jei yra poreikis ją platinti, galima gatvę kiek „paslinkti“ į priešingą pusę, gyventojų tvorų link.

Želdinių tvarkymo projekto autorius atsiribojo nuo techninio projekto keitimo svarstymo bei gatvės ribų koregavimo klausimų, kaip neturintis eksperto kompetencijos esamu klausimu, ir paprašė pristatymo dalyvių išsakyti pastabas būtent dėl medžių būklės ir/ar poįstatyminių aktų dėl galimo medžių pašalinimo teisėtumo.

J. Bačkaitis atsakė į pateiktas pastabas želdinių būklės klausimais bei visus informavo dėl medžių pašalinimo teisėtumo, tačiau didžioji toliau vykusios diskusijos dalis buvo „pašvęsta“ būtent techninio projekto analizei, kurioje savo nuomones esamu klausimu visuomenės atstovams išsakė ir Trakų rajono savivaldybės administracijos strateginio planavimo ir investicijų skyriaus specialistė Donata Nedveckė bei Lentvario seniūnijos seniūnas Vytas Rukšėnas.

Svarstymo pabaigoje Lentvario bendruomenės atstovai pateikė rašytinį nepritarimą dėl medžių kirtimo (pridedama) ir artimiausiu metu pateikti priežastis. Trakų rajono savivaldybės administracijos atstovai pritaria medžių kirtimui, kadangi medžių kirtimas neprieštaruoja Lietuvos teisiniams aktams ir jų atkuriamoji vertė jau sumokėta.

NUTARTA:

Pritarti projekto sprendiniams ir teikti Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus skyriui medžių kirtimui gauti.

Posėdžio pirmininkas

Julius Bačkaitis

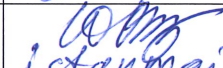

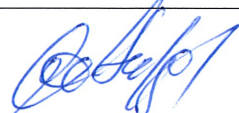

Posėdžio sekretorius

Donata Nedveckė

**SUSITIKIMO DĖL „ŽELDINIŲ TVARKYMO PROJEKTO“
DALYVIŲ SĄRAŠAS**

2019-03-01

Trakai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Atstovaujama įmonė, pareigos	Parašas, el. paštas
1.	Trakų rajono savivaldybės administracijos Lentvario seniūnas Vytautas Rukšėnas		
2.	Ugnė Staniūnionytė	fielms asmuo	 j.stanmail@gmail.com
3.	Kęstutis Petkūnas	ekologas	
4.	Ona Staniūnionytė	Lea Nėris d. u. ip. str. tarpa	
5.	Antonina Baublytė	Dvidaktus asmuo Lentvaris Klepus at. 59-15	
6.	Donata Neolocka	Trakų r. sav. adm., vyr. specia- listė	
7.	Julius Bachanči	LRAH želdinys killei elpeito	 zeldiniai1@gmail.com
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			

Trakės raj. savivaldybės administracijai ir
projektu rengėjui LR Aplinkos ministerijos želdinimų
biūro eksperto dr. Julijai Baubalytei

Pasveikimas
2019-03-01 Leutomas

Želdymų traukimo projektui

Kes, dalyvaudantys projekte pristatyme
vesitinkame, kad būtų paimami anodiniai
veidžiai, puzėstis išdirbtume elektroninėse
laiške, kuris išsiųstume į elektroninio pašto
j.stanmail@gmail.com ir elektroninį paštą
zeldimai1@gmail.com ir Trakės raj. savivaldybės
administracijai elektroniniu pašto.

Uo Stamenlio ceivė
Tegulės Petkūnas
Jovana Stanuilionyte
Antanina Baurulyte